

Epidemiologische update

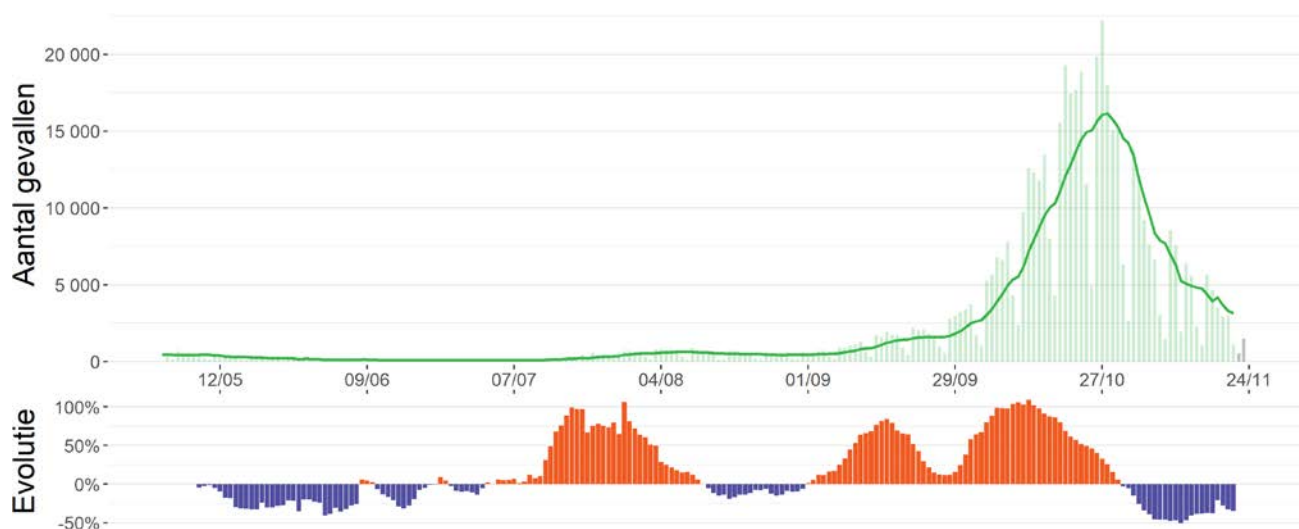
RAG 25/11/2020

De wekelijkse evaluatie van de epidemiologische situatie baseert zich onder meer op de barometer (nationaal en op niveau van provincies), zoals deze werd gevalideerd door het Overleg Comité. De indicatoren hiervoor zijn het aantal nieuwe besmettingen de voorbije 2 weken samen met de positiviteitsratio of het aantal nieuwe opnames in een ziekenhuis de voorbije week. Deze indicatoren zijn vooral gemaakt voor de evaluatie van een stijgende trend. Bij een dalende trend speelt de blijvende druk op de gezondheidszorg een grotere rol in de evaluatie.

NATIONAAL

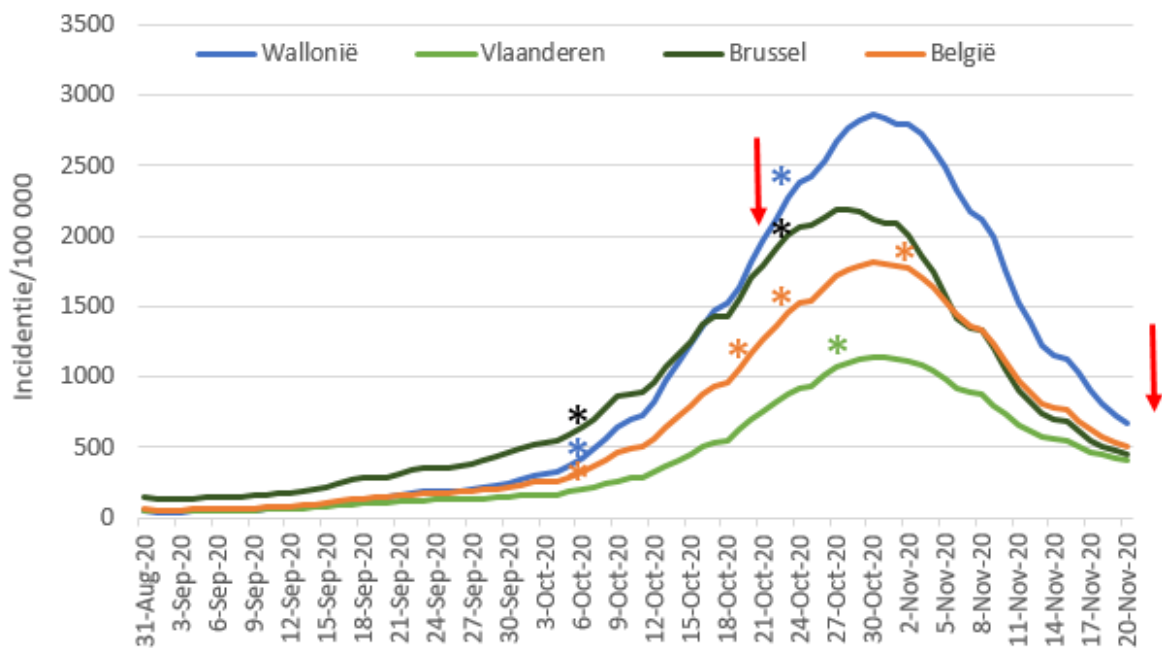
De week van 15 tot 21 november is het gemiddeld aantal nieuwe besmettingen per dag verder gedaald, met 35% ten opzichte van de week ervoor. Er waren gemiddeld 3.142 nieuwe besmettingen per dag, vergeleken met 4.805 in de voorgaande week (Figuur 1). De vertraging van de daling, die vorige week werd waargenomen, heeft zich verder bevestigd. De vertraging kan deels verklaard worden door de stabilisatie van het aantal uitgevoerde testen (zie verder).

Figuur 1: Evolutie van het totaal aantal nieuwe bevestigde besmettingen in België

De cumulatieve incidentie voor België is ook verder gedaald, van 772/100.000 vorige week tot 486/100.000 deze week. Ook hier ziet men een vertraging van de afname, nationaal en regionaal, vooral in Vlaanderen (Figuur 2).

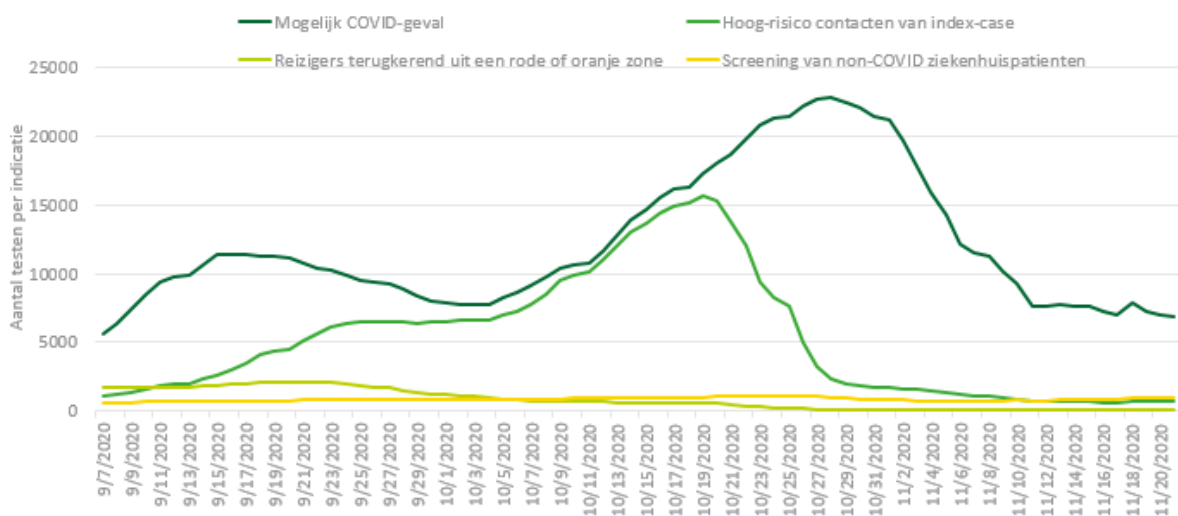
Figuur 2: 14-daagse cumulatieve incidentie per 100.000, België en per regio, met aanduiding van de datum van genomen maatregelen (*) op elk niveau
 De rode pijl wijst op een wijziging in teststrategie.

Het aantal uitgevoerde PCR tests is opnieuw licht gestegen, met een daggemiddelde van 28 633 testen per dag voor de week van 15 tot 21 november. Dit kan nog niet verklaard worden doordat hoog-risicocontacten opnieuw getest kunnen worden, vermits dit slechts van start ging op 23/11.

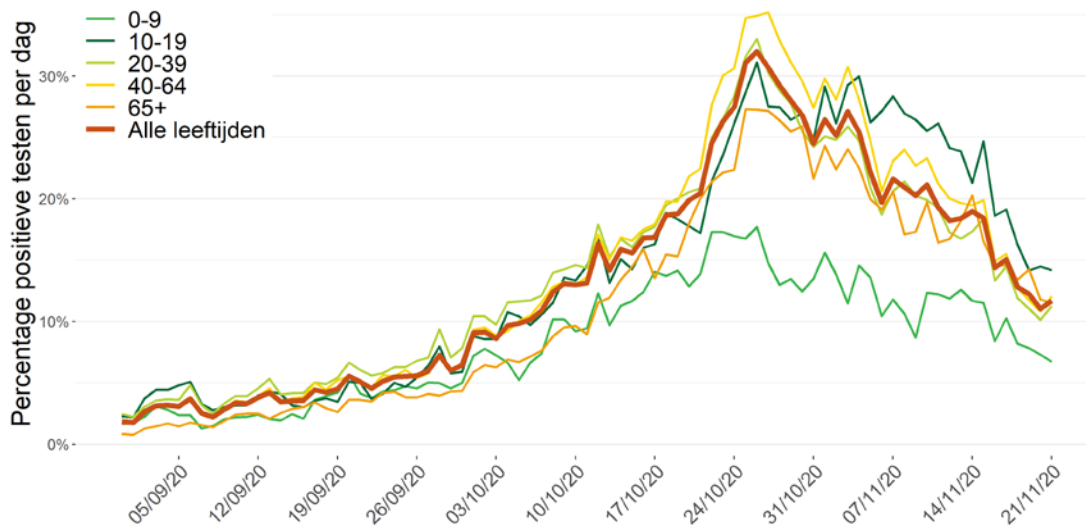
Het aantal geteste personen met symptomen blijft stabiel (Figuur 3).

Figuur 3: Aantal uitgevoerde tests per indicatie en per dag uitgedrukt als een glijdend 7-daags gemiddelde

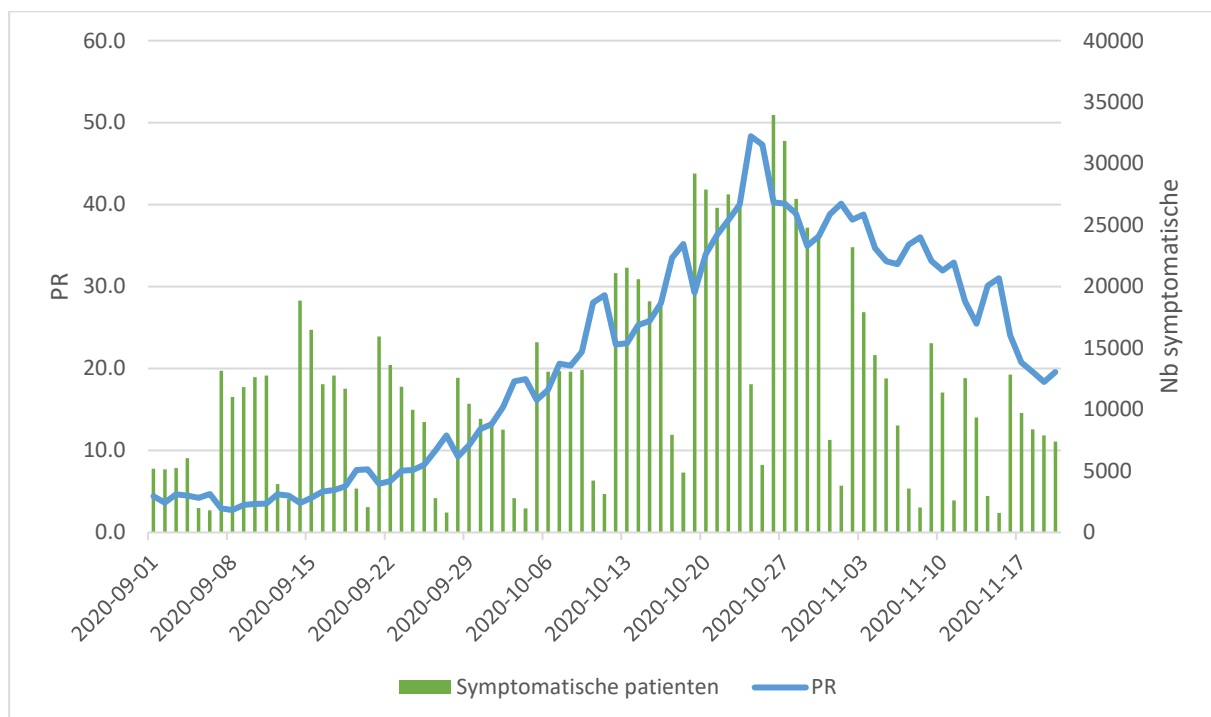
De positiviteitsratio (PR) daalt ook verder progressief. Voor de periode van 15 tot 20/11 was deze 13,3%, in vergelijking met 19,5% de week ervoor (Figuur 4).

Figuur 4: Positiviteitsratio per leeftijdscategorie vanaf 31/08/20

Bij personen die symptomen vertonen is de PR eerst nog gedaald, en lijkt de laatste dagen te stabiliseren rond 19,5% (Figuur 5). Deze resultaten zijn gebaseerd op het aantal geteste personen waarvoor een eform correct ingevuld is (vaak geen eform in oa ziekenhuizen, waar meer asymptomatische personen getest kunnen worden). De PR ligt hier dus hoger dan in figuur 4, waar alle testen meegenomen worden, ook bijvoorbeeld screening bij ziekenhuisopnames.

Figuur 5: Aantal geteste symptomatiche personen en positiviteitsratio

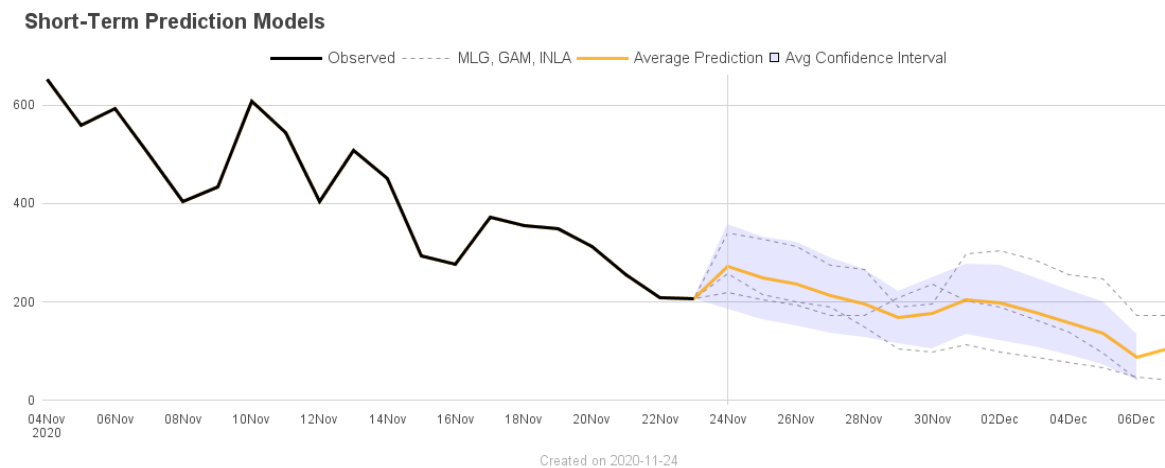

In de afgelopen week daalde de totale incidentie van raadplegingen bij een huisarts voor griepklachten verder naar 144 raadplegingen per 100.000 inwoners (inclusief telefonische raadplegingen).. Het aantal raadplegingen steeg bij kinderen van 5-14 jaar en daalde bij volwassenen. Van de patiënten die de huisarts raadpleegden voor griepklachten had 43% een positieve PCR test voor SARS-CoV-2.

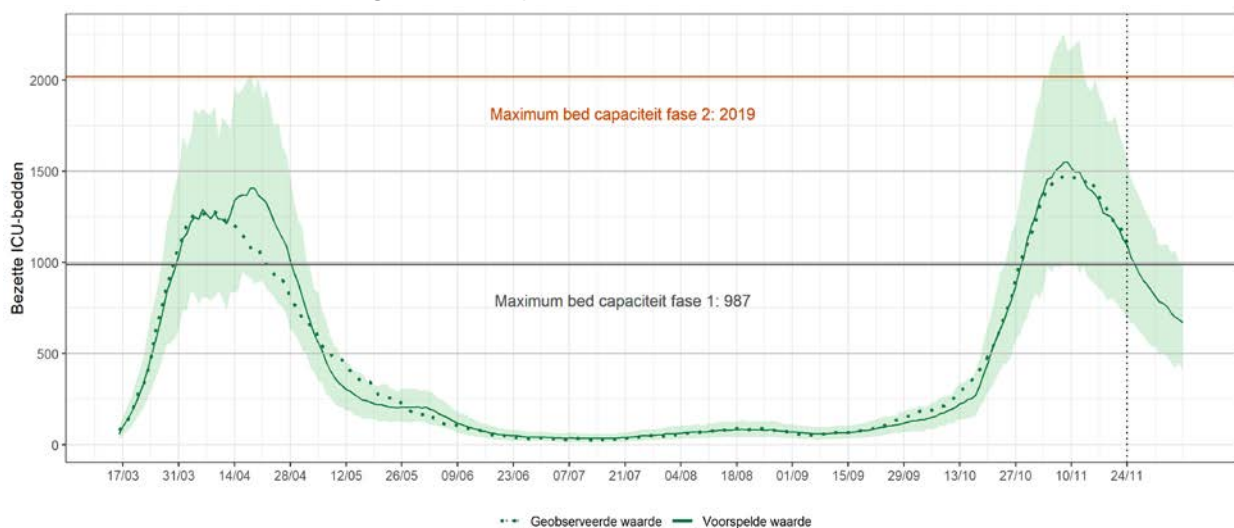
Het reproductiegetal (R_t) gebaseerd op het aantal nieuwe hospitalisaties daalt zeer traag (0,784 voor de periode van 18 tot 24/11, vergeleken met 0,804 de week ervoor). Dagelijks worden er nog steeds gemiddeld 282 nieuwe patiënten opgenomen in een ziekenhuis. Dit aantal daalt ook relatief traag (-31% op een week). De predictiemodellen voor het aantal nieuwe hospitalisaties voorspellen een verdere trage dalende trend (Figuur 6).

Op 24/11 zijn er nog steeds 4.823 ziekenhuisbedden ingenomen door COVID-19 patiënten, waarvan 1106 ICU bedden. Het predictiemodel voor het aantal ingenomen ICU bedden toont een verdere trage daling voor de komende twee weken (Figuur 7).

Figuur 6: Evolutie en predictie van het aantal nieuwe opnames in het ziekenhuis, gebaseerd op modellen van de Universiteit Hasselt, de ULB en Sciensano

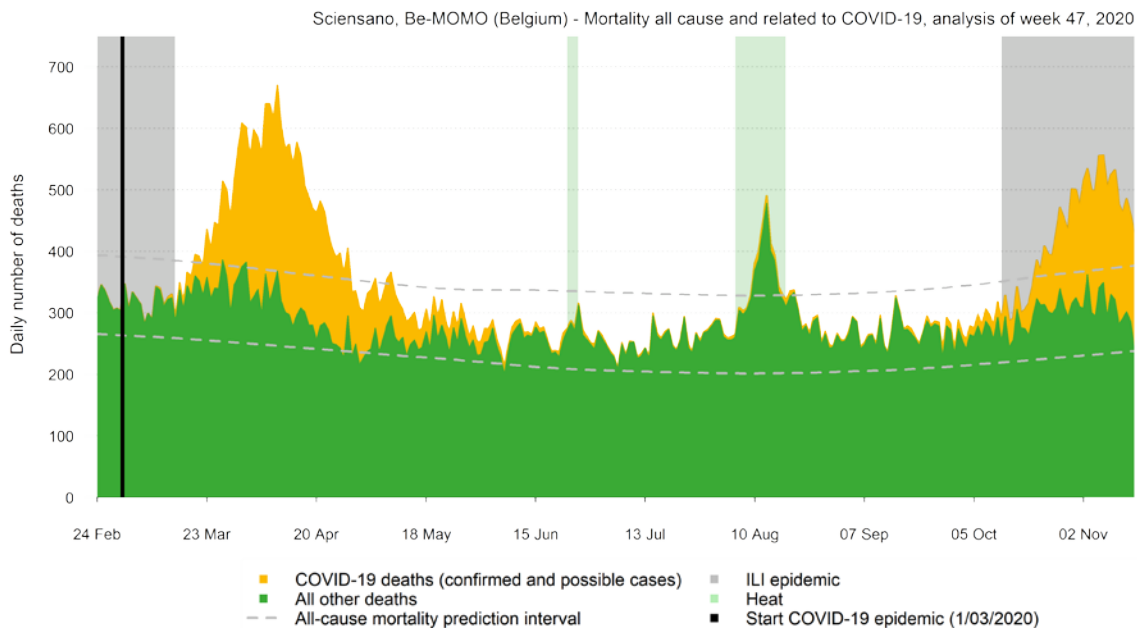

Figuur 7: Evolutie en predictie van het aantal ingenomen ICU bedden sedert het begin van de epidemie (geobserveerd aantal in stippellijn, voorspelde waarde in volle lijn en betrouwbaarheidsinterval in groene balk)

In de week van 9 tot en met 15 november is het aantal COVID-19 overlijdens ook verder gedaald, met een totaal van 1.071 sterfgevallen, variërend van 123 tot 195 per dag. Hierbij overleden 398 personen (37,2%) in een woonzorgcentrum (WZC). Daarnaast zijn 113 WZC-bewoners in het ziekenhuis overleden. In totaal betreft 47,7% van de overlijdens een WZC-bewoner. De mortaliteitsratio voor week 47 was in België 9,2/100.000 inwoners, in Vlaanderen 7,7, Wallonië 12,0 en in Brussel 9,1. Voor week 47 wordt nog steeds een oversterfte geregistreerd, maar deze neemt wel af (Figuur 8).

Figuur 8: Sterfte door alle oorzaken en door COVID-19 in België, tot week 46
Al wat boven de hoogste grijze stippellijn valt stelt oversterfte voor.

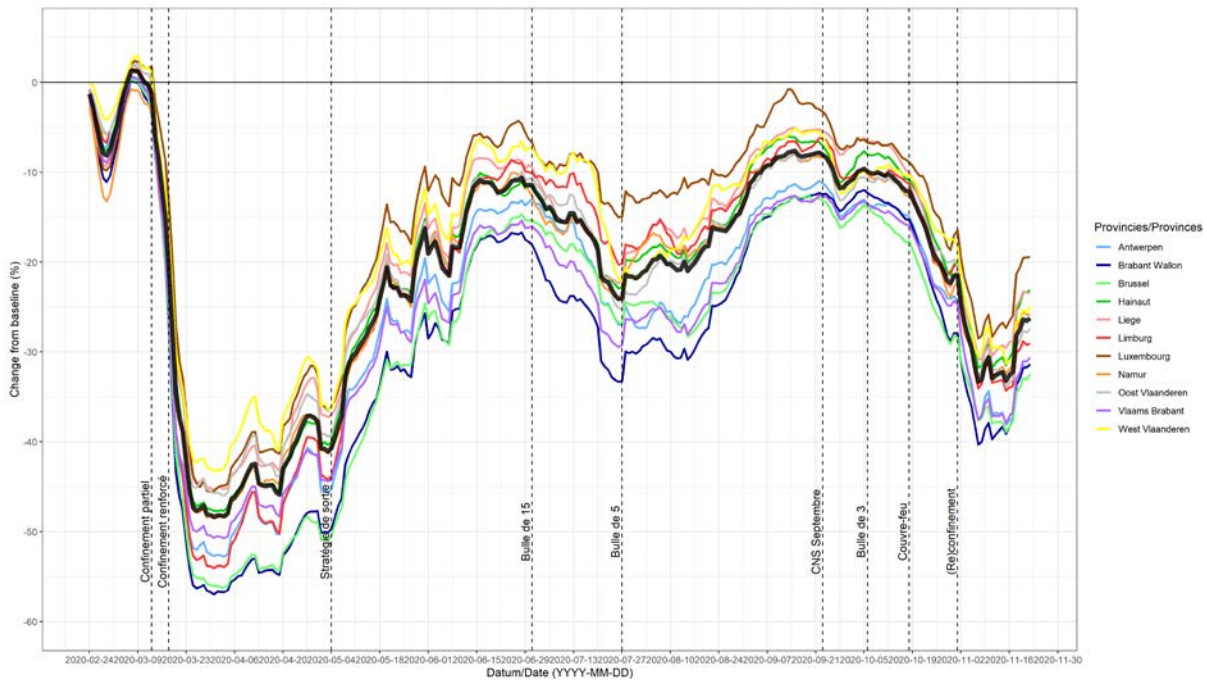
In woonzorgcentra (WZC) daalt het aantal nieuwe bevestigde gevallen (per week) de voorbije week (18 t.e.m. 24/11) voor Wallonië, Vlaanderen en de Duitstalige gemeenschap (daling van -35.0%, -9.7% en -7.7%, respectievelijk). In Brussel registreert men een stijging (+27.6%). Het aantal WZC dat minstens 2 nieuwe bevestigde COVID-19 gevallen onder bewoners rapporteerde gedurende 7 dagen daalde in afgelopen week, met een totaal van 62 nieuwe mogelijke clusters¹ in de periode van 16/11 t.e.m. 22/11 (vergeleken met 103 de week ervoor, -39.8%). Ondanks de daling blijft het aantal getroffen instellingen nog steeds hoog. Op 24/11 rapporteerde 16% van de WZC in Vlaanderen, 19% in Wallonië, 11% in Brussel en 17% in de Duitstalige gemeenschap (lichte stijging maar kleine aantallen) 10 of meer bevestigde gevallen onder de bewoners in hun instelling. Dit percentage is het hoogst in de provincies Henegouwen (25%), Oost-Vlaanderen (21%) en Waals Brabant (21%).

Voor de week van 16 tot 22/11 ziet men opnieuw een belangrijke toename van de mobilititeit van de Belgische inwoners, gebaseerd op de verplaatsingen buiten de postcode van de Proximus-abonnees en berekend als een wijziging ten opzichte van de referentieperiode 10-

¹ Het gaat om mogelijke clusters omdat deze theoretisch gedetecteerd werden op basis van de data uit de surveillance. Er is een onderzoek van de uitbraak nodig om dit te bevestigen in de praktijk. Gezien de datum waarop het eerste bevestigde COVID-19 geval gerapporteerd werd als startdatum van de cluster gezien wordt, kan dit aantal deze week nog verder aangevuld worden.

23 februari 2020 (Figuur 9). Dit wordt verklaard door een hervatting van werk/school voor veel personen aan het einde van de herfstvakantie en was verwacht.

Figuur 9: Evolutie van de mobiliteit in België (zwarte curve) en in elke provincie
Elke provincie heeft een eigen basislijn. Als de basislijn in de ene provincie lager is dan in de andere, betekent dit dus dat de mobiliteit in die provincie meer is afgenomen ten opzichte van de referentieperiode, maar niet noodzakelijkerwijs dat de mobiliteit in die provincie in absolute zin lager is.

Besluit en aanbevelingen

België bevindt zich nog steeds op het alarmniveau 4 op basis van de barometerindicatoren, zowel het aantal nieuwe infecties en de PR als het aantal nieuwe ziekenhuisopnames (zie ook figuren 10 en 11).

Alle indicatoren (nieuwe besmettingen, positiviteitsratio, nieuwe hospitalisaties, aantal ingenomen ziekenhuisbedden, aantal nieuwe besmettingen in WZC en aantal overlijdens) vertonen een dalende trend, wat bemoedigend is. Daarom wordt de inschatting van het alarmniveau verlaagd van sanitaire noodtoestand naar niveau 4. De toestand is echter nog steeds zorgwekkend, want de afname is traag, het aantal uitgevoerde PCR-testen lijkt te stabiliseren (na een aantal weken van daling), het aantal nieuwe hospitalisaties blijft hoog en er zijn nog steeds belangrijke uitbraken in WZC, waardoor de druk op de zorginstellingen hoog blijft. Het is dus te vroeg om al eventuele versoepelingen te overwegen, de inspanningen moeten verder volgehouden worden.

Besluit classificatie: alarmniveau 4 voor het hele landgebied.

PROVINCIES

In alle provincies is de 14-daagse cumulatieve incidentie de voorbije week verder gedaald. In Limburg, Vlaams-Brabant en Antwerpen is de incidentie lager dan 400/100.000. De incidentie in Brussel en in de Duitstalige gemeenschap is nu ook dichtbij de drempelwaarde van 400/100.000, maar het aantal uitgevoerde testen per 100.000 inwoners is hier ook lager. De provincies in Wallonië hebben ook deze week nog de hoogste incidenties, maar het verschil met de provincies in Vlaanderen wordt kleiner. In Oost- en West-Vlaanderen is het aantal uitgevoerde testen per 100.000 inwoners hoger dan in andere provincies. Vergelijkingen tussen provincies zijn echter moeilijk, want kan o.a. beïnvloed worden door het aantal uitbraken in woonzorgcentra, waarbij er breed getest wordt.

Het reproductiegetal (Rt) is globaal gezien stabiel en blijft overal onder de 1, met een lichte stijging in sommige provincies en een dalende trend in andere.

De positiviteitsratio (PR) is verder gedaald in alle provincies. In de provincies in Vlaanderen ligt de PR rond de 9 tot 10%. In Henegouwen en Luik is de PR gedaald van boven de 30% naar 22%.

Het aantal nieuwe hospitalisaties per 100.000 inwoners en per week is verder gedaald in de meeste provincies behalve in Luxemburg. Het aantal hospitalisaties per 100.000 inwoners blijft nog steeds het hoogst in Henegouwen (Bijlage 1).

	Besmettingen 14d incidentie per 100.000	Aantal testen/ 100 000	Rt ²	PR	Hospitalisaties 7d incidentie per 100.000 ³	Alarm niveau
België	486	1 744	0,728	13,3%	18,5	4
Antwerpen	372	1 799	0,855	10,3%	11,3	4
Henegouwen	698	1 454	0,637	21,6%	29,9	4
Limburg	309	1 733	0,821	9,6%	13,8	4
Luik	640	1 301	0,645	22,1%	22,2	4
Luxemburg	656	1 655	0,694	17,5%	26,2	4
Namen	632	1 385	0,654	18,9%	14,9	4
Oost-Vlaanderen	482	2 212	0,777	10,3%	18,4	4
Vlaams-Brabant	310	1 688	0,740	9,0%	6,3	4
Waals-Brabant	485	1 259	0,604	16,5%	12,1	4
West-Vlaanderen	463	2 394	0,771	10,2%	26,1	4
Brussel	431	1 229	0,781	18,5%	23,3	4
Duitstalige gemeenschap	417	778	0,503	17,6%	14,1	4

² Reproductiegetal berekend op basis van het aantal nieuwe besmettingen. Gezien de gewijzigde test strategie kan de waarde hiervan momenteel niet correct meer geïnterpreteerd worden.

³ Resultaten voor week 47, van 16 tot 22 november.

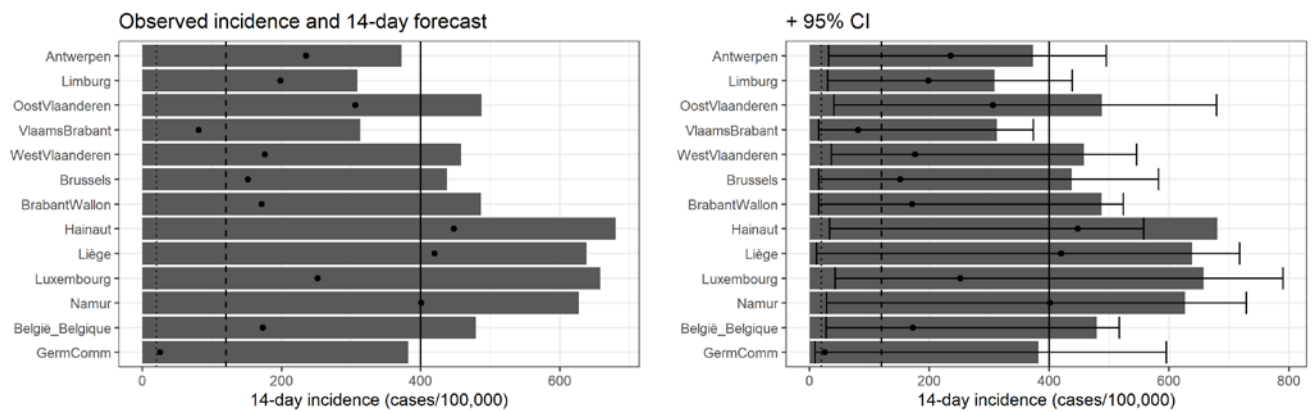
Op basis van de combinatie van het aantal nieuwe besmettingen en de PR zouden Limburg, Vlaams-Brabant, Antwerpen en de Duitstalige gemeenschap nu in alarmfase 3 zijn. De andere provincies en Brussel blijven in alarmfase 4 (Figuur 10).

Op basis van de hospitalisaties zouden de provincies Antwerpen, Limburg, Vlaams-Brabant, Waals-Brabant en Namen in alarmfase 3 zijn, en andere provincies, Brussel en de Duitstalige gemeenschap nog steeds in alarmfase 4 (Figuur 11).

De indicatoren evolueren algemeen gunstig en er wordt geen sanitaire noodtoestand meer toegekend aan bepaalde provincies. Omdat de indicatoren trager verbeteren in Vlaanderen dan in Wallonië en Brussel en de incidentie van nieuwe hospitalisaties nog hoog is, wordt ook voor de provincies met een lagere cumulatieve incidentie van nieuwe besmettingen in Vlaanderen (Limburg, Vlaams-Brabant en Antwerpen) het alarmniveau 4 behouden.

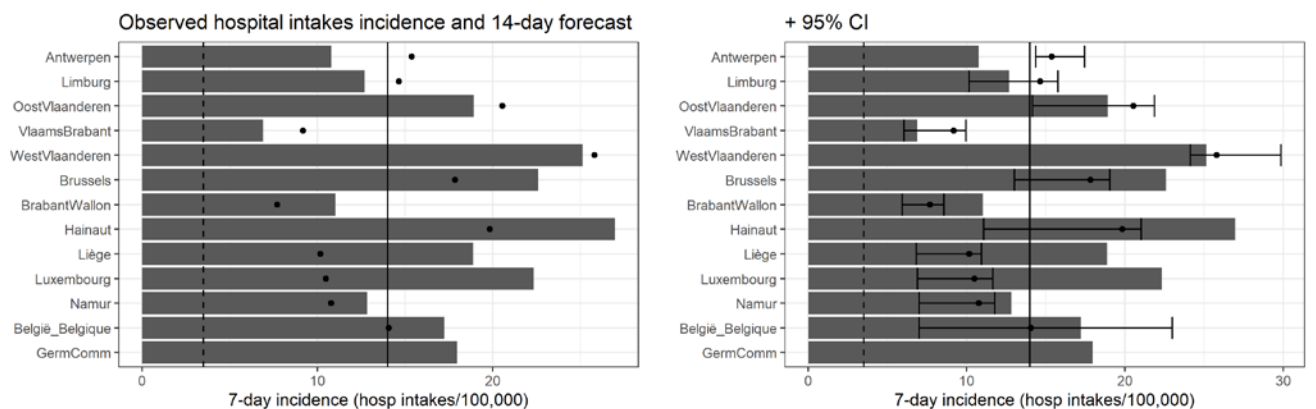
Figuur 10: Barometer op basis van het aantal nieuwe besmettingen de voorbije 14 dagen en PR

De stippellijn stelt de overgang naar alarmniveau 3 voor en de volle lijn naar alarmniveau 4. Het punt stelt de voorspelling voor van de incidentie binnen 2 weken, als de huidige trend zich verder zet.

Figuur 11: Barometer op basis van het aantal nieuwe hospitalisaties de voorbije 7 dagen⁴

De stippellijn stelt de overgang naar alarmniveau 3 voor en de volle lijn naar alarmniveau 4. Het punt stelt de voorspelling voor van de incidentie binnen 2 weken, als de huidige trend zich verder zet.

⁴ Hierbij moet opgemerkt worden dat er transfers gebeuren tussen ziekenhuizen van zodra een bepaalde bezettingsgraad bereikt is. Deze indicator is dus in deze fase van de epidemie minder representatief op niveau van de provincies.

GEMEENTEN

Alle provincies bevinden zich nog steeds in niveau 4. Er worden dus geen gemeenten afzonderlijk geëvalueerd deze week.

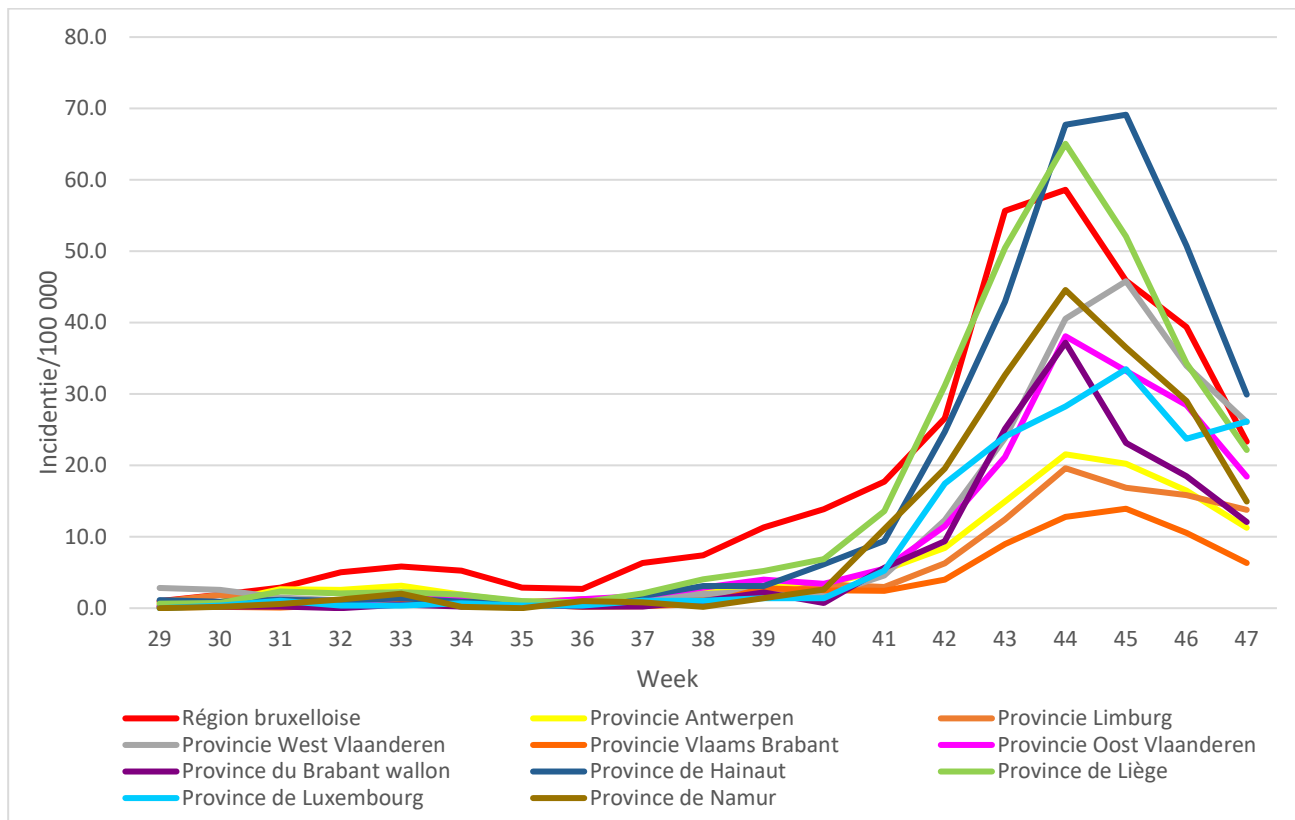
In bijlage 2 worden de gemeenten per provincie uitgezet volgens de 14-daagse cumulatieve incidentie en de positiviteitsratio. De spreiding van de gemeenten binnen eenzelfde provincie neemt verder toe te nemen, behalve in Antwerpen en Limburg, en is afgenomen in Vlaams-Brabant. Er zijn opnieuw ook meerdere gemeenten met een stijgende trend (rode kleur), waarvoor men alert moet zijn.

De volgende personen hebben deelgenomen aan dit advies :

Emmanuel André (UZ Leuven), Katrien Bonneux (Onderwijs Vlaanderen), Emmanuel Bottieau (ITG), Géraldine De Muylder (Sciensano), Frederik Fripiat (AViQ), Alexandra Gilissen (ONE), Naima Hammami (Zorg en Gezondheid), Niel Hens (UHasselt-UA), Valeska Laisnez (Sciensano), Tinne Lernout (Sciensano), Romain Mahieu (COCOM), Pierrette Melin (ULiège), Geert Molenberghs (UHasselt-KUL), Steven Callens (UZ Gent), Dominique Roberfroid (KCE), Paul Pardon, Sophie Quoilin (Sciensano), Petra Schelstraete (UZ Gent), Steven Van Gucht (Sciensano), Greet Van Kersschaever (Domus Medica).

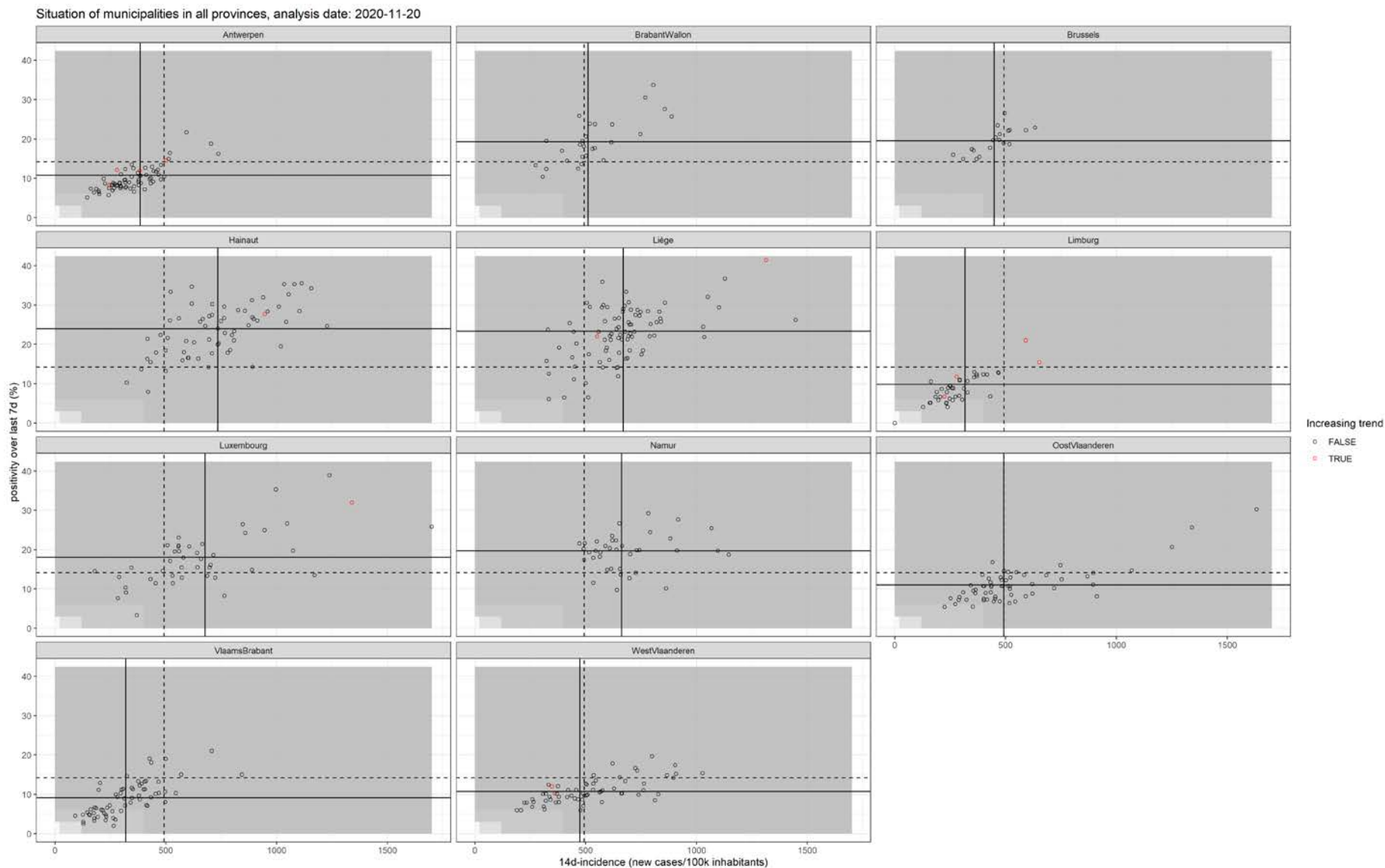
Bijlage 1: Aantal nieuwe hospitalisaties/100.000 inwoners per week en per provincie, week 29 tot 47

Onderstaande figuur houdt geen rekening met het aantal beschikbare bedden in een provincie. Dit wordt opgevolgd in de Surge Capacity groep.

Bijlage 2: Gemeenten binnen de provincies, geplot volgens de positiviteitsratio en de cumulatieve 14-daagse incidentie.

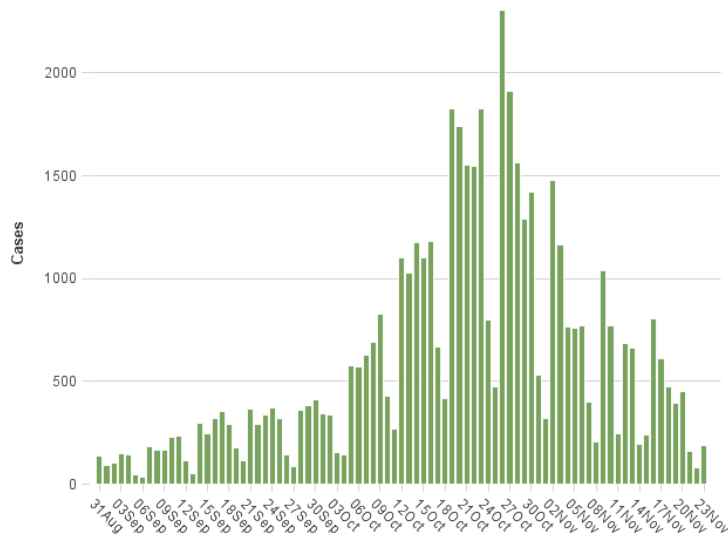
De gemeenten worden uitgezet volgens hun positiviteitsratio (X-as) en de 14-daagse cumulatieve incidentie (Y-as). Gemeenten rood ingekleurd hebben een stijgende trend, gemeenten grijs ingekleurd een dalende of stabiele trend. De volle lijnen tonen de gemiddelde cumulatieve incidentie en PR voor de betreffende provincie, de stippellijnen tonen de gemiddelde cumulatieve incidentie en PR voor België.

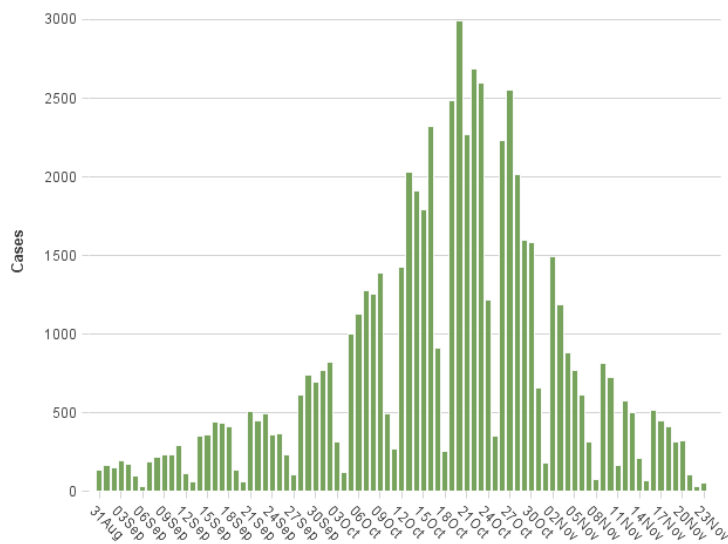
Bijlage 3: Epidemiologische curves per provincie, voor de tweede golf

Nota: de Y as is verschillend per provincie

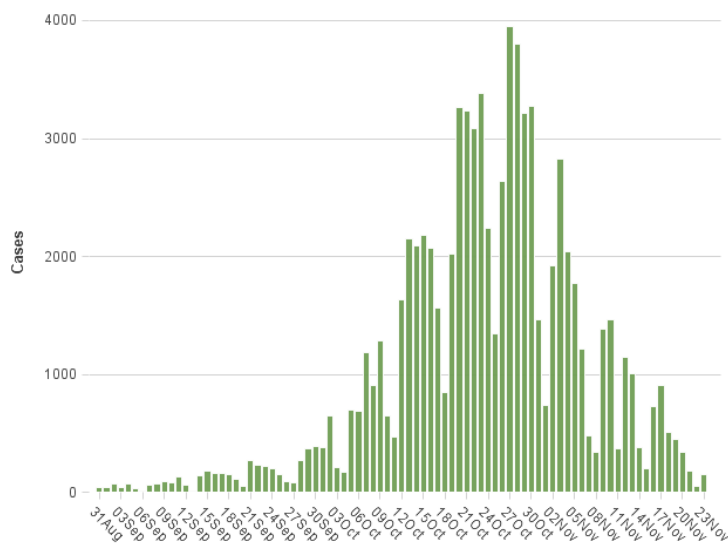
Antwerpen

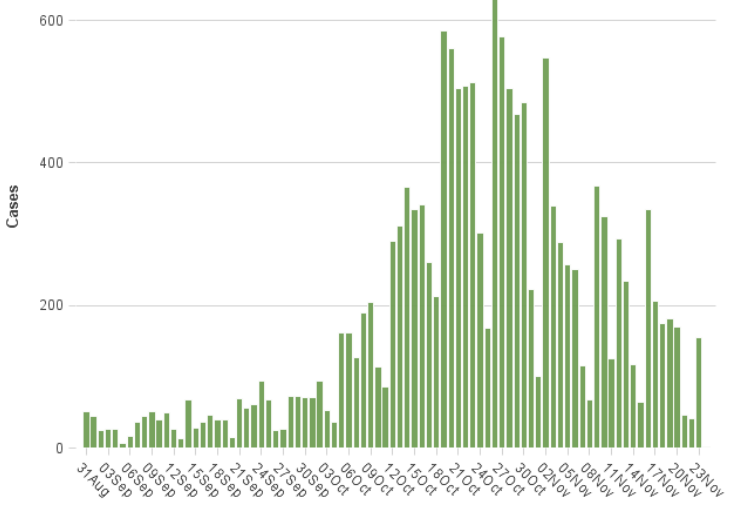
Brussel

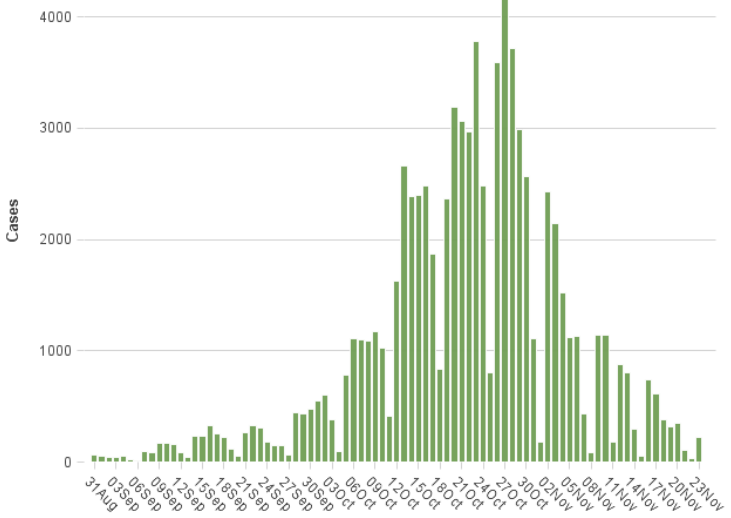
Henegouwen

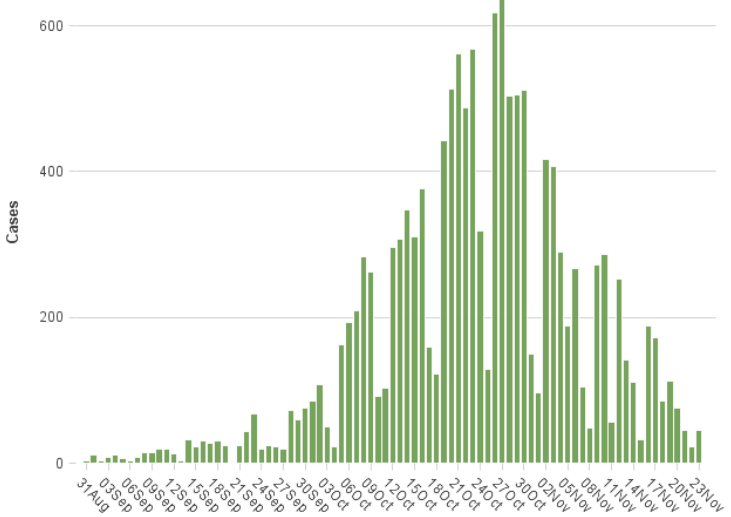
Limburg

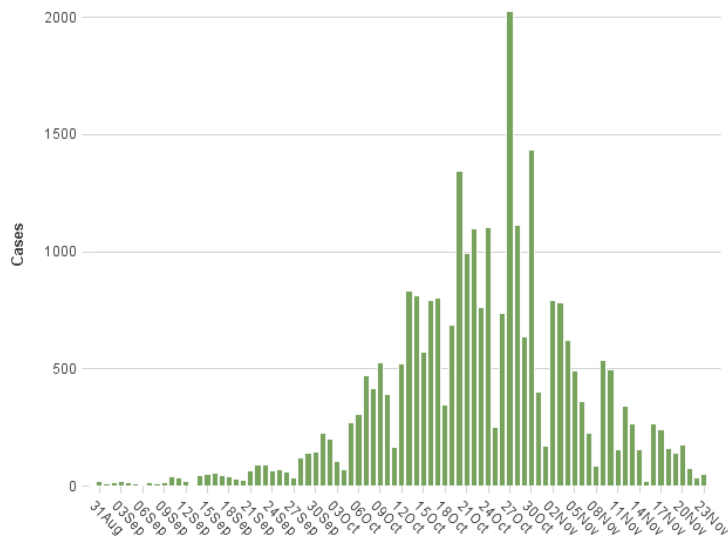
Luik

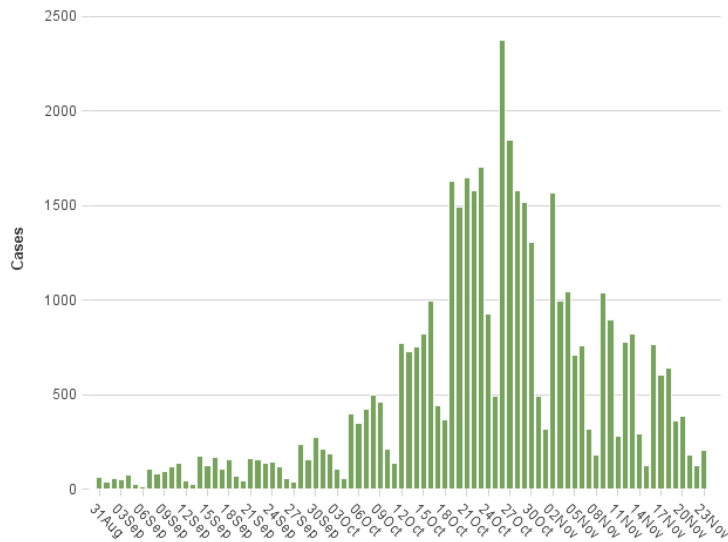
Luxemburg

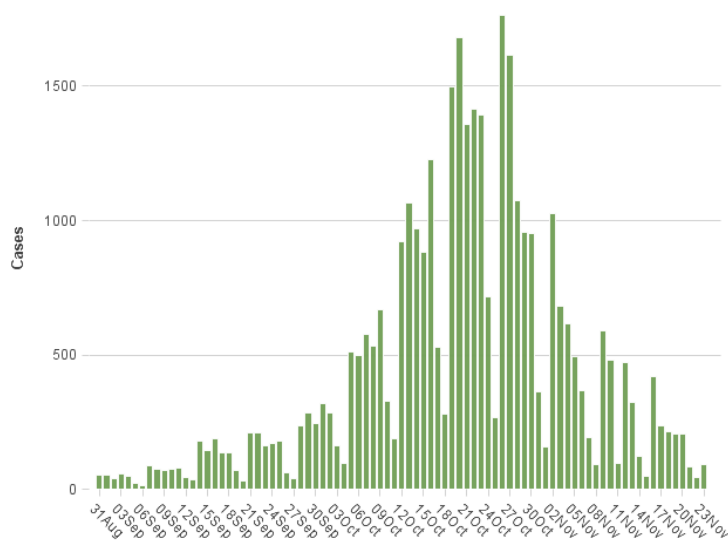
Namen

Oost-Vlaanderen

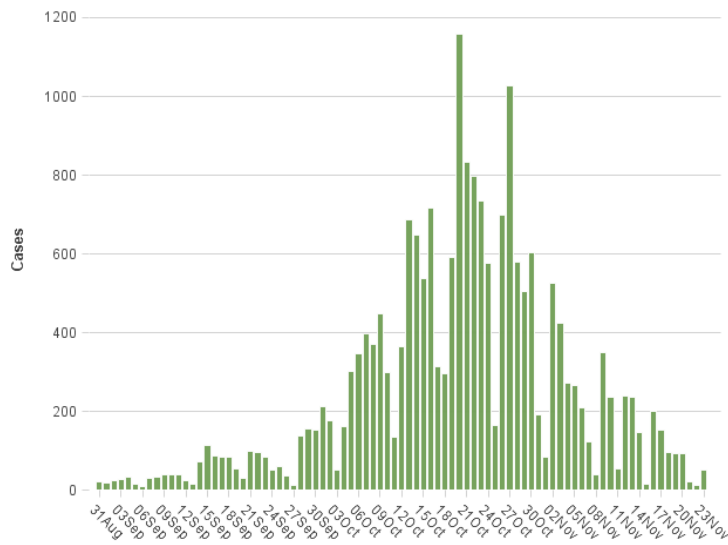

Vlaams-Brabant

Waals-Brabant

West-Vlaanderen

